

ABORDĂRI INTERDISCIPLINARE ÎN PREDAREA CONTABILITĂȚII MANAGERIALE

INTERDISCIPLINARY APPROACHES IN TEACHING MANAGEMENT ACCOUNTING

Ludmila GRABAROVSKI

dr., conf.univ., Academia de Studii Economice din Moldova grabarovski.ludmila@ase.md

ORCID ID [0000-0002-1778-7474](https://orcid.org/0000-0002-1778-7474)

***Abstract.** The efficient development of an entity requires professional and competent management focused on customer orientation, cost optimization, and responsiveness to market changes. The foundation of these management skills is laid at the university level and later consolidated and developed in practice. The primary role in generating information aimed at monitoring available resources and the current efficiency of their use belongs to managerial accounting. The managerial accounting system, as a crucial tool for resource management and achieving the entity's objectives by providing useful and relevant information, does not exist in isolation. It is closely linked to other disciplines such as economics, economic mathematics, marketing, information technologies, analysis, control, psychology, and more. This study aims to provide a synthesis of interdisciplinary approaches in teaching managerial accounting to prepare students for the real conditions of a competitive economic environment.*

Keywords: interdisciplinaritate, alfabetizare funcțională, adoptarea deciziilor, control managerial, costurile, microeconomie, raportare managerială.

JEL Classification: M21, M41, A22, D04

Introducere. Unul dintre scopurile învățământului superior cu profil economic este consolidarea competențelor necesare pentru a oferi studenților oportunitatea de a integra cunoștințele teoretice și experiența practică dobândite în contextul provocărilor economice contemporane: adaptarea la schimbările rapide ale pieței globale, gestionarea resurselor într-un mod sustenabil, integrarea noilor tehnologii și digitalizarea, precum și abordarea inegalităților economice și sociale. Provocările menționate necesită implementarea unor soluții inovatoare și flexibile pentru crearea condițiilor în care se dezvoltă capacitatea de a analiza și evalua informațiile primite, ceea ce indică alfabetizarea funcțională. În opinia unor autori, educația economică, fiind realizată corect și sistematic, creează o gândire economică elementară proprie, caracterizată prin spirit întreprinzător, soluționare creativă a problemelor, inițiativă, responsabilitate, atitudine conștientă față de bunurile sociale și personale [1]. Alfabetizarea funcțională presupune atât dezvoltarea cunoștințelor teoretice, cât și capacitatea de a le folosi în practică. Aceasta este susținută prin adoptarea unei abordări interdisciplinare care permite studenților: să obțină o înțelegere holistică a fenomenelor și procesului studiat; să identifice conexiuni între obiectele individuale și să înțeleagă aplicabilitatea acestora în viața reală; să dezvolte gândirea creativă, logică și comunicativă.

Baza teoretică și metodologică a studiului s-a fundamentat pe lucrările științifice ale autorilor autohtoni și străini: Noroc L., Buzinschi E., Savițchi C. [1], Moldovan V., Grabarovski L., Cușmăunsă R., Caraman S. [2], Grigoroii L., Lazari L. [3], Creps T. [4], Alawattage Chandana and Danture Wickramasinghe [5]. În cadrul studiului au fost utilizate metode de cercetare precum gruparea, sistematizarea, analiza, sinteza, inducția și deducția.

Conținut. Contabilitatea managerială este o disciplină obligatorie de specialitate, având ca scop dobândirea cunoștințelor, abilităților și competențelor necesare formării gândirii economice, precum și dezvoltarea deprinderilor practice pentru gestionarea, raportarea și utilizarea informațiilor contabile în cadrul activității de management al entității [2]. Principalul obiectiv al disciplinei îl constituie acumularea cunoștințelor teoretico-metodologice în vederea calculării și repartizării costurilor și a rezultatelor, elaborării bugetelor de bază și flexibile, pregătirii rapoartelor interne și adoptării deciziilor manageriale relevante și oportune. Un contabil calificat trebuie să fie versat în mai multe discipline și „să nu se limiteze doar la regulile contabile pentru unele domenii de activitate”. Deoarece, contabilul este parte componentă a managementului entității, el trebuie să fie capabil și deschis de a acorda asistență în complexitatea financiară ale anumitor decizii, cum ar fi alegerea între a angaja un contractant independent (externare de servicii) sau un angajat full-time, de a cumpăra sau de a închiria un spațiu pentru birou, luarea în considerare a costurilor și beneficiilor pentru fiecare opțiune disponibilă [3].

În cercetările unor autori abordarea interdisciplinară este examinată din perspectiva sintezei cunoștințelor obținute pe baza disciplinelor fundamentale (teoria economică, statistica economică, contabilitatea) și a disciplinelor taxonomice (macroeconomia, microeconomia, econometria) [4]. Clasificarea acestor discipline pe tipuri de conexiuni interdisciplinare este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1. Clasificarea disciplinelor pe tipuri de conexiuni interdisciplinare

Criteriu de clasificare	Caracteristica
Anterioare	discipline în studiul cărora definițiile dobândite și metodele de cercetare sunt fundamentate și vor fi aplicabile pentru studii ulterioare în alte discipline (matematica economică, statistica, filosofia, psihologia social-economică, etica etc.)
Paralele și repetitive	discipline care studiază domenii generale și conexe ale activității profesionale, utilizând un aparat terminologic și metodologic comun (managementul resurselor umane, economia comportamentală, managementul financiar, finanțe, marketing, sociologia muncii etc.)
Perspective	discipline pentru care cunoștințele și aptitudinile dobândite vor deveni bază fundamentală și vor fi utilizate în activități profesionale, contribuind la dezvoltarea unor tehnologii noi, inovații și abordări (informatică și inteligență artificială, ecologie și dezvoltare durabilă, marketing digital, tehnologii financiare – FinTech etc.)

Sursa: sintetizat de autor în baza [4]

În continuare vom examina mai detaliat abordările interdisciplinare în predarea contabilității manageriale, oferind o perspectivă mai amplă asupra informațiilor provenite din domeniul disciplinelor economice generale și specializate. Câteva abordări interdisciplinare relevante includ:

Integrarea contabilității manageriale cu macro și microeconomia. Macroeconomia studiază economia în ansamblu. Prin contabilitatea managerială studenții pot corela datele contabile cu variabilele macroeconomice precum inflația, ratele dobânzii și fluctuațiile valutare. Astfel, se examinează modul în care aceste variabile influențează costurile și rentabilitatea afacerii, dezvoltându-se abilități de anticipare a impactului economic asupra finanțelor în cadrul unei entități. Din punct de vedere al microeconomiei și comportamentului pieței contabilitatea managerială prin costurile marginale, elasticitatea cererii și a principiilor cererii și ofertei ajută la calculul și interpretarea costurilor și veniturilor, contribuind astfel la adoptarea unor decizii bazate pe o analiza aprofundată.

Interacțiunea dintre contabilitatea managerială și marketing. Înțelegerea marketingului ajută la analiza segmentelor de piață, identificarea preferințelor consumatorilor și ajustarea costurilor pentru a crea oferte de valoare. Prin contabilitatea pe centre de profit, studenții pot învăța să analizeze rentabilitatea fiecărui segment de piață. De exemplu, se pot calcula costurile și veniturile asociate unui anumit segment de clienți, oferind informații necesare pentru alocarea resurselor de marketing.

Integrarea contabilității manageriale cu managementul operational. Utilizarea instrumentelor contabilității manageriale cu privire la alocarea costurilor bazate pe activități (ABC -costing) și costurilor din lanțul de aprovizionare devine o parte esențială a managementului operațional. Studenții pot determina costurile directe și indirecte și pot adopta decizii privind optimizarea costurilor de producție, transport, logistică, aprovizionare și stocare, ceea ce ajută la identificarea costurilor reale asociate fiecărui proces și la îmbunătățirea eficienței operaționale.

Integrarea contabilității manageriale cu managementul financiar. Contabilitatea managerială se axează pe furnizarea de informații financiare și non-financiare interne, utile pentru gestionarea operativă a afacerii, în timp ce managementul financiar se ocupă cu planificarea, analiza și controlul resurselor financiare pentru a atinge obiectivele strategice. Cu toate acestea **managementul financiar** este utilizat de contabilitatea managerială pentru **optimizarea resurselor financiare, îmbunătățirea performanței economice și maximizarea profitabilității.**

Ținem să menționăm că contabilitatea managerială este asociată și cu disciplinele derivate contabilității care includ: Contabilitatea financiară, Controlul de gestiune, Auditul intern, Analiza activității economice etc. Contabilitatea managerială utilizează datele din contabilitatea financiară pentru elaborarea rapoartelor interne, care ajută managerii să ia decizii. Astfel, rapoartele financiare pot constitui bază pentru analiza costurilor, rentabilității, precum și pentru prognoza fluxurilor financiare viitoare, ceea ce permite evaluarea eficienței utilizării resurselor și dezvoltarea strategiilor pentru creșterea profitului. Verificarea rapoartelor interne în cadrul auditului asigură corectitudinea aplicării metodelor de contabilitate managerială și respectarea procedurilor interne.

O abordare integrată în predarea contabilității manageriale prevede utilizarea sistemelor software pentru automatizarea proceselor de colectare, stocare și prelucrare a informațiilor. Extinderea, intensitatea și ritmul accelerat al digitalizării în domeniul afacerilor, economiei și a societății aduc schimbări fundamentale în modul de lucru al profesiei contabile și îndeosebi prin prisma noilor provocări care stau în fața educației universitare.

Concluzii. Abordările interdisciplinare în predarea contabilității manageriale sunt esențiale pentru o înțelegere amplă și detaliată a acestui domeniu. Integrarea cunoștințelor din diverse discipline economice, permite studenților să înțeleagă complexitatea activităților financiare și de management ale unei entități. Prin utilizarea metodelor și instrumentelor specifice fiecărei discipline, se formează o viziune holistică asupra proceselor interne și externe ale unei afaceri, ceea ce ajută la dezvoltarea abilității de a lua decizii prompte și eficiente.

O abordare interdisciplinară îmbogățește cunoștințele teoretice ale studenților și contribuie la dezvoltarea abilităților practice, prin stimularea gândirii critice și a capacității de a rezolva probleme complexe. Personalul contabil calificat trebuie să ajute entității să comunice în limbajul financiar și să ofere informații eficiente și în timp util, să fie capabil să se adapteze și să facă față provocărilor din mediul de afaceri actual, care este tot mai dinamic și interconectat. Având în vedere cerințele unei

profesii contabile orientate spre sustenabilitate, este important ca studenților să li se ofere și posibilitatea de a explora implicațiile ecologice și sociale ale conceptelor și metodelor studiate [5]. Așadar, predarea contabilității manageriale dintr-o perspectivă interdisciplinară este nu doar o necesitate didactică, ci și o strategie cheie pentru formarea unor profesioniști bine pregătiți, capabili să contribuie la succesul și sustenabilitatea entităților din diverse sectoare economice. Integrând tehnologiile moderne și metodele analitice avansate, aceasta devine un pilon central în procesul decizional și în dezvoltarea strategică.

Referințe bibliografice

1. Noroc L., Buzinschi E., Savițchi C. Interdisciplinaritatea științelor socioumane și formarea competențelor educaționale europene în învățământul superior. În: Simpozionul „Centenarul unirii: educația în spiritul valorilor naționale din perspectiva dialogului pedagogic” Chișinău, Moldova, 28-30 noiembrie 2018, pp.92-98. [accesat 01.11.2024]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/92-98_13.pdf
2. Moldovan V., Grabarovschi L., Cușmăunsă R., Caraman S. Disciplinele „Contabilitatea managerială” și „Control de gestiune” în lumina ultimelor provocări din domeniul contabilității. În: „Predarea-învățarea disciplinelor de contabilitate, audit și analiză economică în contextul noilor reglementări”, Conferința națională didactico-științifică din 27 februarie 2014, Chișinău: ASEM, 2014, pp. 63-66. [accesat 31.10.2024]. Disponibil: https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_feb_2014.pdf
3. Grigori L., Lazari L. Educația universitară contabilă: avem nevoie de schimbare? În: „Contabilitatea și auditul în condițiile globalizării: realități și perspective de dezvoltare”, Conferința Științifică Internațională din 19-20 aprilie 2018, Chișinău, ASEM, 2018, pp.9-16. [accesat 31.10.2024]. Disponibil: https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_con_20.04.18.pdf
4. Крепс Т.В. Междисциплинарный подход в исследованиях и преподавании: преимущества и проблемы применения. Научный вестник ЮИМ, №1, 2019, pp.115-120. [accesat 01.11.2024] Disponibil: <file:///D:/Downloads/mezhdistsiplinaryy-podhod-v-issledovaniyah-i-prepodavanii-preimuschestva-i-problemy-primeneniya.pdf>
5. Alawattage Chandana and Danture Wickramasinghe. "Teaching Strategic Management Accounting with Sustainability." *Journal of Accounting Education*, vol. 23, no. 1, 2024, pp. 1-20. [accesat 01.11.2024] Disponibil: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/09639284.2024.2404923?needAccess=true>